

[Fraenkel.]

hold, som endnu ikke er tilstrækkeligt oplyst, og det er dér, min Ængstelse kommer frem, fordi jeg synes, at disse Forslag passende kunde have ventet, indtil denne Oplysning forelaa, noget, som man jo netop er i Gang med.

Den Gang det nuværende Ministerium traadte til, mener jeg, at den højtærede Statsminister som første Handling gjorde netop det rigtige, det vil sige at nedsætte Markedsudvalget. Jeg ved godt, at dette Markedsudvalg blev modtaget med megen Skepsis, men det bryder jeg mig ikke saa meget om, jeg har set før i mine Dage, at man ikke straks har forstaaet at værdsætte det, der netop var det rigtige. Men Udvalget blev altsaa nedsat, og det var rigtigt, fordi Politikken, saadan som den havde ligget, og Politikken, som den ligger, og Politikken, som den vil komme til at ligge i en overskuelig Fremtid, maa have sit Tyngdepunkt i Spørgsmaalet om Erhvervslivet. Og Spørgsmaalet om den Vej, ad hvilken Erhvervslivet skal udvikles, kan kun løses gennem et Studium af Markedet. Man skal undersøge, om det dér, hvor der er Reserver indenfor det danske Erhvervsliv, ogsaa er Umagen værd at arbejde dem frem, og det kan man kun faa afgjort af Markedet, det er noget, Markedet bestemmer, og derfor var det rigtigt, at der blev nedsat dette Markedsudvalg.

Vi kom jo ikke til at føre Opgaven igennem, men det kunde ogsaa være lige meget. Vi gjorde et nødvendigt forberedende Arbejde, og derefter blev Opgaven, om jeg saa maa sige, delt i to og løftet op i to forskellige Institutioner; den ene var Fiskeriraadet, for den Del af Opgaven, der vedrørte Reserven, som laa i vore Farvande, og den anden var et Udvalg, der blev oprettet til Undersøgelse af Landbrugsforholdene, af den Reserve, som kunde ligge i vort Landbrug.

Nu forstaar jeg ikke rigtig, hvorfor den højtærede Landbrugsminister ikke ganske roligt har ventet, indtil Undersøgelserne i dette Landbrugsudvalg var færdige. Det er jo netop Landbrugsmarkedet, der skal undersøges dér, idet jeg gaar ud fra, at der er en virkelig Husmandsproduktion, en Produktion, der ikke kan forbindes med Gaardmandsbrugets Driftsform, men som

netop tilhører Husmandsbruget derved, at denne Produktion kræver en egen Indstilling, egne Evner, den kræver hele det intensive Tilsyn, intensive Interesse, som er garanteret derigennem, at det er en Mand og hans Familie, der gør Arbejdet.

Jeg gaar ud fra som givet, at en saadan Specialproduktion findes, og jeg gør det af mange Grunde, men ogsaa af den, at De jo blot kan se i den hollandske Statistik, saa vil De finde en hel Række af forskellige Udførselsposter, der indbringer 30—40—50 Millioner hver, noget, som alt sammen bliver til Penge, og som alt sammen refererer sig til Specialbrug, af hvilke de fleste er Husmandsbrug.

Her maatte altsaa Tyngdepunktet i det nedsatte Udvalgs Undersøgelser komme til at ligge. Og jeg gør opmærksom paa, at disse Undersøgelser kræver ikke i første Linie Teknikeren, men de kræver i allerførste Linie Økonomen. Der maa udsendes egnede Folk til de Markeder, hvor denne Art af Produktion anbringes. De maa faa Klarhed over, om man kun kan anbringe en saadan Specialproduktion indenfor det egne Marked, eller om det er muligt ogsaa at inddrage andre Markeder under Afsætningen for en saadan Produktion.

Hele dette undersøgende Arbejde, som man er i Færd med, er i Virkeligheden den nødvendige Forudsætning for, at man kan staa med fast Bund under Fødderne, naar man skal finde sin Stilling overfor et Lovkompleks som det, der her foreligger. Dette Spørgsmaal er under den lange og indgaaende Diskussion strejft af og til, jeg tør ogsaa sige, at det af den ærede Ordfører for det konservative Parti endogsaa er understreget, men derefter er det atter og atter overskyldt af vældige Bølger, som behandle først og fremmest den tekniske Side af Sagen, hvilket er let forstaaeligt, da det navnlig har været Landbrugere, som har haft Ordet, og dernæst ogsaa den juridiske Side, det juridiske Indhold af Fæsteforhold eller Ejendomsforhold.

Men jeg vil hævde, at alt det kommer i anden Linie. I allerførste Linie kommer, hvis man forudsætter, at der er noget, man virkelig kan kalde for en Husmandsproduktion, Undersøgelsen af: Hvor ligger Markedet for en saadan Produktion? Er det muligt for os at naa disse Markeder? Og først naar